

Kurjer Łódzki

Nowy

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Poniedziałek, dnia 18 czerwca 1917 r.

Kolej Bagdadzka.

Jedną z głównych przyczyn obecnej wojny, a zarazem jedną z najtrudniejszych do rozwiązania spraw w splocie tych wszystkich kwestji, które załatwić ma przyszły kongres pokojowy tak, by pokój był trwały, — jest, bezwątpienia, kwestja kolei bagdadzkiej.

Ma ona już swoją historję, sięgającą w głąb zeszłych stuleci, a wykładnikiem jej jest troska Anglii o Indie wschodnie, o ich obronę i wyszukanie najkrótszej drogi do granic tej perły korony wielko-brytyjskiej. Na kilka wieków przed otwarciem kanału Suezkiego. Anglja zabiegała o utworzenie i zabezpieczenie drogi lądowej do Indji poprzez Azję Mniejszą, by nie być zmuszoną objeżdżać południowy cypel Afryki. W wieku XVII, rywalizując z Portugalią o panowanie na oceanach, Anglja zajęła terytorjum Bender Abbas na wybrzeżach Zatoki Perskiej i założyła tam pierwszą swoją kolonję.

Bardziej czujną uwagę zwróciła dyplomacja angielska na drogę lądową do Indji dopiero wówczas, gdy wzrost wpływów rosyjskich w Azji Mniejszej poczał się zwiększać. — W r. 1829 towarzystwo „India Board of Control” proponuje rządowi angielskiemu szybsze i krótsze połączenie z Indjami drogą poprzez Syryję i Mezopotamję. Między zaś rokiem 1820 a 1880 polityka angielska w sprawie Indji głównie rywalizuje z Rosją. Anglja broni usilnie niezawisłości Turcji, gdyż ona zastania niejako Indje.

Jestto okres największego spogęgowania wpływów angielskich w Konstantynopolu a zarazem coraz większego zaostrzenia się stosunków nieprzyjaznych między Anglią i Rosją, chwilami nawet grozących wybuchem wojny. Budowa kanału Suezkiego do pewnego stopnia łagodzi ten konflikt.

Gdy zaś po wojnie francusko-pruskiej Francja utraciła wpływy na południo-wschodnie europejskim, Anglja w r. 1876 zaimuie kanał Suezki i rozciąga protektorat nad Egiptem, równający się niemal kompletnym owdzięciem tego kraju.

Uważając, że Suez i Egipt dostatecznie zabezpieczają Indje, Anglja za rządów Gladstona nie miesza się do spraw stałego ładu w Europie, a dyplomacja wielko brytyjska uprawia politykę wspaniałego odosobnienia. Korzystając z tego Niemcy, potrzebując kolonji dla rozwijającej się po zwycięskiej wojnie francusko-pruskiej Rzeszy Niemieckiej i przystępując do budowy kolei bagdadzkiej, uzyskawszy wpraw od Anglii Helgoland. W roku 1888 kupują linię kolejową Harler - Paschallmid i otrzymują od Turcji pierwszą koncesję na budowę linii Ismid - Iskischekir Angora, a w roku następnym powstaje niemieckie anatolijskie towarzystwo kolejowe (Deutsche Lewantea Linje).

W tymże samym czasie cesarz Wilhelm II odbywa pierwszą swą podróż na wschód i ogłasza się w roku 1898 przy grobie Salady na w Damaszku przyjacielem 300 milionów muzułmanów.

Pod tej chwili rozpoczyna się konflikt między Niemcami a Anglią, która traci swoje wpływy nad Bosforem. Wystąpienie Niemiec na południowym wschodzie europejskim zaczyna zagrażać panowaniu Anglii w jej posiadłościach z ludnością mahometaniską, zagraża drodze morskiej poprzez kanał Suezki i wysuwa Niemcy na arenę wszechświatowej polityki na plan pierwszy. Dopóki jednak nie nastąpił alians między Austro-Węgrami a Niemcami, te ostatnie nie mogły uprawiać intensywnej polityki wschodniej, nie będąc wspomagane przez Austro Węgry, tworzące wał w ich ekspansji na Wschód. Tu tkwi źródło przyczyna niemiecko austriackiego, w jednakim stopniu nader ważnego dla obu mocarstw, z którego zrodził się projekt utworzenia związku państw środkowej Europy.

Kolej Bagdadzka wytworzyła również antagonizm między Niemcami a Rosją i popchnęła Bułgarię do związku z państwami centralnymi. Urzyskanie Turcji nad Bosforem leży obecnie w interesie tych państw ale jednocześnie odsuwa na plan ostatni kwestję owdzięcia przez Rosję Dardanelami i Konstantynopolem, — udaremnia jej wyjście na morze Śródziemne do południowych, niezamierzających portów. Dla Bułgarii panowanie Rosji w Konstantynopolu i cieśninach jest wcale niepożądane z uwagi na jej rywalizację z Serbią i Grecją.

W tem oświeceniu zrozumiemy łatwo jak silnie związane i identyczne niemal są interesy mocarstw centralnych i ich sprzymierzeńców, czego nie można powiedzieć o grupie przeciwniej, mocarstw koalicji, posiadających w wielu punktach interesy rozliczne na arenie wielkiej polityki światowej.

Ale wróćmy do kolei bagdadzkiej, od lat tylu będącej głównym czynnikiem w rywalizacji wszechświatowych mocarstw na arenie polityki kolonialnej i morskiej. Niemcy bowiem dopiero po urzeczywistnieniu wielkiego planu budowania linii kolejowej Berlin — Bizancjum — Bagdad uzyskała łączność ze swymi kolejami zamorskimi, utraconymi podczas obecnej wojny dlatego tylko, że łączność ta nie istniała przed wojną.

Tu też tkwi główna przyczyna wyprawy franko-angielskiej na Gallipoli a później na Saloniki, by przerwać raz na zawsze linię kolejową Berlin — Bizancjum — Bagdad uniemożliwując tym sposobem plany niemieckie.

W roku 1904 budowa kolei bagdadzkiej doszła do Bagdadu a po kilkunastoletnim zastoju dobudowano 90 wiorst z Bagdadu do Bazanu. — Wojna przyspieszyła prace; w grudniu 1914 roku zbudowano most przez Tarcos a w czerwcu 1915 tunel przez Ancenes długości 5 kilometr, wykończono wielki most na Eufracie i zbudowano 60 kilometr. drogi na wschód od kolei Bagdadzkiej tudzież 150 kilometr. kolei bagdadzkiej, która w razie jej wykończenia jedną gałęzią będzie odległą od Egiptu zaledwie o 12 kilometr. a drugą o — 4 dni drogi od Bombaju.

Obecnie kolej nie jest jeszcze ukończona, albowiem Basra i Bagdad znajdują się w rękach anglików.

St. Ep.

Socjaliści niemieccy o aneksjach i kontrybucji.

„Vorwärts” ogłasza odpowiedź niemieckiej delegacji socjal-demokratycznej na pytania, postawione przez biuro sztokholmskie konferencji socjalistycznej. W odpowiedzi tej powiedziano m. in.: socjal-demokracja niemiecka dąży do zawarcia pokoju na zasadzie porozumienia i wychodząc z tego założenia przychyliła się do propozycji petersburskiej Rady robotników i żołnierzy w sprawie zawarcia pokoju bez aneksji i kontrybucji, na podłożu samookreślenia narodów. Wywody szczegółowe zawierają m. in. punkty następujące: jesteśmy przeciwnikami opanowywania terenów przemocą. Otrzucając aneksje, uzyskane w drodze przemocy, żądamy, ma się rozumieć, zwrotu oderwanych kolonij. Musimy też odrzucić myśl o jednostronnem zobowiązaniu do odbudowy zniszczonych w wojnie terenów, gdyż takie jednostronne zobowiązanie byłoby tylko zamaskowanym odszkodowaniem wojennym. Dla państw, które o własnej sile nie byłyby zdolne podnieść się gospodarczo, może być przewidziana międzynarodowa pomoc finansowa, zorganizowana na zasadzie wspólnego porozumienia. W sprawie samookreślenia narodów powiedziano: na pierwszy plan wysuwają się te państwa, które w obecnej wojnie straciły swą niezależność. Wypowiadamy się za restytucją niepodległej Belgii, która nie powinna być wasalem ani Niemiec, ani też Anglii lub Francji. Co do Serbii i pozostałych państw bałkańskich przyłączamy się do zdania, wypowiedzianego w tej mierze przez naszych towarzyszy austriackich. Drugą grupę stanowią te narody, które utraciły niegdyś samodzielność i zostały oswojone w wojnie obecnej przez władzę obcą. Dotyczy to Polski Kongresowej i Finlandji. Nie można im odmówić uznania praw do samookreślenia. Innym krajom powinna być co najmniej zagwarantowana autonomia, pozwalająca na rozwój własnego życia narodowego. O Irlandji, Egipcie, Trypolisie, Maroku, Indiach, Tybecie, Korei i t. d. w odpowiedzi powiedziano: Socjal-demokracja niemiecka radaby była, gdyby socjaliści odnośnych państw wypowiedzieli się za uwolnieniem narodów od ucisku panowania obcego.

W sprawie autonomii oddzielnych narodowości socjal-demokracja niemieccy stoją na dawnym stanowisku życzliwości i mają tutaj na myśli, co się tyczy państwa niemieckiego, dążenia autonomiczne swych współobywateli Szlezewigu północnego, księstwa Poznańskiego, Prus Zachodnich i Alzacji z Lotaryngią. Alzacja i Lotaryngja nie były nigdy państwem samodzielnym i nie mogą być rozpatrywane jako narodowość odrębna. Etnograficznie ludność jest niemal w dziesięciu dziesiątych niemiecką. Ludność o języku czystym francuskim wynosi tylko 11,4 proc. Alzacja z Lotaryngią nie należy do terenów, które w biegu wojny zmieniły swego władcę, tak, iż z tego punktu widzenia również nie da się uzasadnić stawiania kwestji tej przynależności pań-

stwowej. Należące niegdyś pod względem prawno-państwowym i etnograficznym do Niemiec tereny alzakolotaryjskie były swego czasu wraz z innymi terenami oderwane od związku niemieckiego przez Francję w drodze przemocy. Na mocy pokoju frankfurckiego z r. 1871 kraje te powróciły do dawnej przynależności państwowej. Wobec tego nie można mówić o historycznych prawach Francji do tych krajów. Wymuszenie przemocą zwrotu Alzacji i Lotaryngji byłoby aneksją, i w dodatku aneksją terenów obcych w większej swej części dla Francji i socjal-demokracji niemieckiej żądają dla Alzacji i Lotaryngji zagwarantowania równouprawnienia, jako dla samodzielnego kraju związkowego w łonie Rzeszy niemieckiej, jak również przekształcenia ich prawodawstwa i administracji w duchu wolnościowym i demokratycznym.

Należy ustalić zasady przyszłego prawa międzynarodowego. Pod tym względem odpowiedź domaga się uznania międzynarodowego sądu rozjemczego, ażeby stworzyć nad państwami organizację prawną dla rozpatrywania wypadków pogwałcenia umów prawa międzynarodowego. Traktaty pokojowe winny zawierać umowy co do ograniczenia zbrojeń na morzu i lądzie. Dla ochrony handlu światowego podczas wojny należy wytworzyć skuteczne gwarancje. Odpowiedź domaga się następnie gwarancji przeciwko temu, by wojny nie kontynuowano pod postacią wojny ekonomicznej, domaga się jako celu polityki handlowej zniesienia wszelkich ceł i ograniczenia komunikacji, a dla kolonji żąda drzwi otwartych, wreszcie międzynarodowego uregulowania praw koalicji tych oraz sprawy robotniczej, jak również skasowania dyplomacji tajnej. Europejskie państwa neutralne winny wziąć udział w regulowaniu zagadnień gospodarczych, społecznych i prawnych. W sprawie akcji stronnictw socjalnych na rzecz pokoju powiedziano m. in.: Praca nad pokojem może wówczas tylko mieć powodzenie, jeżeli zostanie podjęta jednocześnie przez obie strony. Niemiecka demokracja socjalna gotowa jest bez zastrzeżeń do wzięcia udziału w powszechnej socjalistycznej konferencji pokojowej. Niema żadnego powodu do oponowania przeciwko udziałowi wszystkich socjalistycznych stronnictw mniejszości w konferencji powszechnej.

Kronika

— **Z Delegacji Szkolnej.** Na ostatnim posiedzeniu Delegacji szkolnej postanowiono, by w projekcie budżetu umieścić 50 000 mk. na otwarcie 4 klasowej miejskiej szkoły żyd., 50 000 mk. na otwarcie Kursów wieczornych dla dorosłych bez różnicy wyznania i narodowości, 100 000 mk. na wyżywienie dzieci, 50 000 na zapomogi dla nauczycieli szkół ludowych, którzy chcą kształcić dzieci w szkołach średnich, oraz zwiększyć sumę zapomogową dla szkół średnich z 50 000 mk. na 100 tysięcy.

Wniosek członków delegacji żydów o zatwierdzenie 10 000 mk. dla seminarjum nauczycielskiego i 50 000

mk. na kursy pedagogiczne nie został przyjęty.

— Ze szkół. W sobotę zakończono zajęcia w Gimnazjum A. Zimowskiego przy ul. Gubernatorskiej Nr 8.

W roku szkolnym 1916/17 czynne były pierwsze 4 klasy z dwoma oddziałami równoległymi, klasa wstępna i podwstępna z ogólną liczbą uczniów 298, z tych w ciągu roku szkolnego z różnych względów wyścąpiło 20. Z pozostałej liczby 278 uczniów otrzymała promocję do następnych klas 163: egzamina powakecyjne naznaczono 77 uczniom; pozostawiono na drugi rok 88. W roku przyszłym czynna będzie klasa V. Egzamina powakecyjne rozpoczną się 28 sierpnia, a rok szkolny 3 września.

— W Progimnazjum Polskiem J. Kadwańskiego, akt zamknięcia roku szkolnego odbył się d. 16-go czerwca o godzinie 11 rano. Przemawiali: Dyrektor p. J. Radwański i ks. prefekt D. Kaczyński, a od kończącej szkołę młodzieży uczeń Józef Skarżyński. Świadectwa z ukończenia całkowitego kursu progimnazjum otrzymali:

Stanisław Bartoszewski, Feliks Bielesk, Franciszek Chmielewski, Stanisław Czarnecki, Eryk Stanisław Dąbrowski, Stefan Gałek, Bolesław Grochowski, Władysław Jaworowicz, Zenon Kapczyński, Edward Kawacki, Wacław Kielski, Piotr Kliglich, Kazimierz Kopyński, Cyryl Kowalewski, Kazimierz Kozarski Stanisław Krauze (z odroczeniem), Mieczysław Krzemicki, Wacław Krzemiński, Mieczysław Landau, Kazimierz Laske, Kludjusz Litwinski, Tadeusz Lecki, Stefan Łuczak, Ignacy Mularek, Franciszek Nowak, Czesław Olszewski, Edmund Olszewski, Roman Patora, Stanisław Rachwałewski, Mikołaj Skorzynski Janusz Zawadzki, Czesław Zuchowski, Dionizy Zuchowski, Stanisław Kieczner i Józef Skarżyński.

— Z Juliánowa. Przeglądny park pp. Heintzlów w Juliánowie, otwarty w tym roku dla publiczności szerzej, zdobywa z każdym dniem coraz więcej zwolenników. Wczoraj park Juliánowski przytulił około 1500 spragnionych chłodu i wydechnięcia mieszcuchów, którzy w rozległym parku tak się ukryli, że na pierwszy rzut oka sędzić można było iż w parku znajduje się nie więcej niż 100 osób. Dopiero godzina powrotu wyciągnęła wszystkich z ukrycia.

Wobec skwarnej, lata jakiej w bieżącym roku jest spodziewanem, park Juliánowski przez obfite nadaje się w zupełności dla przyjemnego wydechnienia.

W urządzonej prowizorycznie mleczarni ceny są bardzo przystępne.

— Wycieczka handlowców polskich. Wczorajsza wycieczka zbiorowa członków Stow. handlowców polskich powiodła się w zupełności. Z Łodzi w sobotę wieczorem wyruszone tramwajem do Pabjanic, poczem pieszo do Dobruń, gdzie wycieczkowiczów przyjmował gościnnie właściciel majątku. Po przenocowaniu uczestnicy wycieczki udali się do Łasku, gdzie podczas Mszy Św. członkowie drużyny śpiewaczej wykonali pieśń religijną. Po nabożeństwie zwołano różną osobliwość. Powrót nastąpił wczoraj o godz. 9 i pół wiecz.

— Na Zjazd pełnomocników Stow. spożywczych. Na zapowiadany w dniu 24 i 25 b. m. w Warszawie 6-ty Zjazd pełnomocników Warszawskiego Związku stowarzyszeń spożywczych wyjeżdża z Łodzi 22 przedstawiciele Stowarzyszeń spożywczych należących do Związku, między innymi dwaj radni miejscy pp. Stypułkowski i Rzewski. Prócz tego udaje się 10 delegatów Stowarzyszeń, nie należących do Związku.

— W sprawie wwozu produktów. Na zasadzie zawiadomienia Sekcji Zaprowiantowania Miasta osoby, które otrzymały karty na wwóz produktów, winny skorzystać z nich w przeciągu tygodnia od daty wysławiania przepustki. Po upływie tego terminu produkty ulegną konfiskacji.

Z przepustki korzystać można tylko raz, przyczem ilość przywożonych produktów nie może przewyższać normy dwutygodniowej.

— Konferencja Stow. spożywczych okręgu łódzkiego. Wczoraj, w sali Tow. sk. L. Geyera, odbyła się konferencja Stowarzyszeń spożywczych okręgu łódzkiego, na którą przybyło około 200 osób.

Zebrań otworzył p. Stanisław Dippel, kierownik oddziału, komunikując, iż czyni to w zastępstwie wice-prezesa p. Zygmunta Kmity, który nadesłał z Warszawy depechę, iż przybyć nie może.

Na przewodniczącego powołano p. Andrzeja Pawełowicza, który zaprosił na asesorów pp. Józefa Kraewskiego, Andrzeja Kaczmierka i Błażeja Pokorskiego, a na sekretarza p. Józefa Wolczyńskiego.

Po odczytaniu i przyjęciu protokołu z ostatniego zebrań p. Dippel zajął sprawozdanie z działalności łódzkiego Oddziału Warszawskiego Związku Stowarzyszeń spożywczych za okres pięcioletni. Referent, opierając się na szczegółowych danych, dowodził, że o ile działalność stowarzy-

szonych w innych miastach prowincjonalnych, rozwija się dosyć pomyślnie, o tyle w Łodzi kuleje.

Sprawozdanie cyfrowe wykazało, że obroty ze sprzedaży towarów wynosiły mk. 195,220; rezerwa towarów na dzień 31 maja r. b. stanowiła mk. 70,504. Poczestniejsze obroty stanowiły w styczniu rb. 9,500, w lutym rb. 13,500, w marcu rb. 20,000, w kwietniu rb. 22,000, w maju mk. 56,000 Koszty handlowe wynoszą 2 proc.

Po wyczerpaniu rozważania wyłożona została dyskusja w sprawie nierównomiernych zakupów. Zabierali głos p. Kowalewski z Łodzi, „Oszczędność”, p. Grochowski ze stow. „Rola”, Krasiński ze stow. „Zгода” i Marszałek, którymi szczegółowych objaśnień udzielał p. Dippel.

Z kolei przystąpiono do rozważenia sprawozdania z działalności piekarni, która odbytej p. Franciskus Jarankowski Sprawozdanie cyfrowe przedstawia się w sposób następujący: ogólnie wycięcono 272,624 funtów chleba, wartości mk. 44,872 Maki zużyto do wypieku 201,761 funtów, nadzień wynosił 33,1 proc.

Bilans rachunków zamknięty cyfrą mk. 7193 i fen 38 Udzielił członków stanowiąc 6675 mk; zysk stanowi mk. 518 i fen. 38.

Z piekarni korzystają stowarzyszenia spżywcze: „Wyzwolenie”, „Rola”, „Wigima”, „Wielka”, „Ufnosć”, „Oszczędność”, „Związek tkacki”, „Chór polski św. Cecylii”, „Stow. im. Moniuszki”.

W sprawie sprawozdania z działalności piekarni zabierali głos pp. Kubasiewicz, Grochowski, Korbański, Pegzała i inni, żądając lepszego chleba, i nie goracego, gdyż później traci na wadze, na co p. Dippel nadmieniał, że piekarnia została zreformowana przez oparte piekarni na ustawie stowarzyszeń współdzielczych.

Rozpatrzenie sprawozdania z działalności biura Związku oddłożono do powrotu delegatów ze zjazdu w Warszawie.

Do Rady nadzorczej Związku zatwierdzeni zostali: p. Antoni Kłajn jako delegat z Łodzi, i p. Ignacy Stefaniak, wybrany przez Stow. „Sokoł” w Pabjanicach, jako delegat z okręgu łódzkiego.

— Telefony pożarnicze. W celu ochrony miasta przed pożarem, w dzielnicach policyjnych urządzone stacje telefonów pożarniczych, a mianowicie: Zgierska 107—I oddział straży ogniowej, Aleksandrowska 107 — II oddz. str. ogn., Konstantynowska 4, Plac Kościelny 2 II oddz. str. ogn., Przejazd 3, Szkolna 33—3 oddz., Mikołajska 54, Średnia 16—IV oddz., Zarzewska 86 Karolew szosa 51 — V oddz., Emilii 30, Długa 29—VI oddz., Ogrodowa 17, Skwerowa 1—VII oddz., Leonhardta 1, Wodny Rynek 3—VIII oddz., Katna 19, Nowo-Spacerowa 25—IX oddz., Tylna 9, Rokicińska 62 — brandm. Pfeiffer, Południowa 34, Widzewska 136, Karola 3, Gorny Rynek 5, Zarzewska 47, Rzgowska 46, Brzezińska szosa 3, Łagiewnicka 25, rezerwa policji, Zachodnia 57, dworzec kaliski, Komendantura dworcowa, dworzec w Karolewie, dworzec warszawski, dworzec w Choinach.

Wyżej wymienione stacje oznaczone są znakami koloru czerwonego z białymi napisami „Telefon pożarniczy”. Zawiadomienia o wybuchu pożaru przyjmowane są w każdym czasie, gdzie przez telefon zawiadomiona zostanie natychmiast straż ogniowa. W interesie mieszkańców leży, aby o każdym pożarze, lub też innym wypadku, wymagającym pomocy straży ogniowej, niezwłocznie zawiadomioną została najbliższa stacja telefonu pożarniczego.

— Zakończenie bezrobocia. Jak się dowiadujemy—pracownicy fryzjerscy otrzymali podwyżkę w stosunku 50 proc. od pobieranej pensji—wobec czego strajk fryzjerów należy uważać za ukończony.

— Nowa ulica. Właściciele nieruchomości, położonych nad Łódką, otrzymali zawiadomienie z magistratu, iż wraz z utworzeniem na miejscu Łódki, nowej ulicy winni oni przed domami swymi urządzić chodniki. W przeciwnym razie magistrat zaimie się przeprowadzeniem robót na ich koszt.

— Aferzyści nie próżnują. Do handlującego papierosami Nuty Mandelmana przed niejakim czasem przybył pośrednik Dawid Szulca zaproponował mu kupno większego transportu papierosów, znajdujących się w kupca, zamieszkałego przy ul. Główna Nr 58 M. zgodził się na uchyleniu mu propozycję i zabrawszy ze sobą większą sumę pieniędzy udał się do wyżej wspomnianego domu wraz z pośrednikiem. Przed bramą tenże oznajmił M., iż kupiec bez pieniędzy nie zachce mu sprzedać papierosów i wziął od M. rb. 1000 na kupno.

Gdy Szulca przez czas dłuższy nie było wiadać, Mandelman, podejrzewając coś niedobrego udał się sam do kupca, gdzie przekonał się iż szulca był rzeźwicielem, a nie kupcem, lecz względem myśli, a następnie ulotnił się tylnymi drzwiami. Zrozpaczony M. udał się w pogoni za swym „dobrećnością” do Piotrkowa, gdzie przy pomocy policyj udato mu się ułać oszustu. Przy Szulcu znaleziono z góra 100 rb. Twierdzi on, iż Mandelman jest warjatem.

Wypadki i kradzieże:

— Przejechanie. Onegdaj wiecz mieszkaniec Lipna 50 letni leciek Woborski wpadł pod koła tramwaju, które mu obcięły nogę.

W stanie groźnym odwieziono go do szpitala.

— Onegdaj 20 letni Wolman na ul. Zgierskiej około Nr 15, wpadł pod koła nadchodzącego tramwaju. Dzięki przytomności motorowego, który w sama porę wagon zatrzymał Wolman odniósł lekkie obrażenia ciała.

— Z kufajek podjazdowych. Onegdaj wiecz. w podjazd kursującym na linii tramwajowej Łódź—Aleksandrów pękła ok. i wagon się przewrócił. Na szczęście skończyła się na stacjonie syb, z pasażerami wypadku nie było.

— Samobójstwo starca. Onegdaj w domu starców przy ul. Dziesiątej 52, stracił się 70-letni pensjonarz K. Witkowski.

Kronika sądowa.

Cesarstwo-niemiecki Sąd Okręgowy rozwał w dn'u dzisiejszym pod przewodnictwem Sędziego Okręgowego d-ra Ann sprawę

O zbrojne napady bandyckie.

Na ławie oskarżonych zasiadli Wiesławy Kladrzyński (39 lat) i Zygmunt Błaszyk (21 lat), oskarżeni o zbrojne napady bandyckie. Okoliczności tej sprawy są następujące:

W noc z 17 na 18 lutego 1915 r. między 9 a 10 wiec. na stow. Łódź—Zgierz w pobliżu stacji kole' do szkodnych 3 uzbrojonych bandytów napadło na 3 furmanki. Pasażerów obrabowano i przytem dwóch ludzi zamordowano.

Dwa bandyci, trzymając rewolwery przy twary furmanki Złotnickiego, wymusili na nim wydanie 28 mk. Po odjeździe pierwszej furmanki nadjechała druga, na której, prócz woźnicy Włóclawskiego, znajdowali się kupiec Szpilo i Marianna Zasadzińska. Bandyci zrewidowali Szpilę w poszukiwaniu pieniędzy, nie jednak nie znaleźli. Włóclawskiemu zaś odebrali 20 rb. Woznica zaskoczył z wozu i zaczął krzyzczać: „Oddajcie mi moje 20 rb”!

Wówczas jeden z bandytów kilka razy strzelił do Włóclawskiego, wskutek czego ten padł trupem. Z powodu strzałów konie przelęknęły się i uciekły wraz z wozem i pasażerami.

Po niejakim czasie przez wskazane miejsce przejeżdżał robotnicy Jan Dunalewski i Walenty Dunalek. Oni też byli zatrzymanii przez bandytów i zrewidowani. U Dunaleki pieniędzy n'a znalazli, Dunalewskiemu zaś zabrano 10 rb., poczem bandyci uciekli przez pole, w kierunku zagrody gospodarza Jana Wółfa. Droę im zastąpił zaalarmowany strzałami syn gospodarza Erwin Hugo Wolf. Wtedy ze strony bandytów dano strzał i Wolf, ugodzony kulą w serce, upadł nieżywy.

Podjęztał zbrodni padło na oskarżonych którzy wraz z rozstrzelanym już Adolhem Kling-spernem zorganizowali bandę, grasującą w okolicach Łodzi.

Kładrzyński na śledztwie przyznał się do winy twierdząc jednak, że nie on strzelał, a Kling-spern. Błaszyk zapiera się udziału w zbrodni, lecz obciążony jest jednak ciężkimi dowodami winy.

Do chwili zamknięcia numeru wyrok nie zapadł.

Z Warszawy.

Kościół Bazylianów. — Portrety z XVIII wieku. — Konkurs na projekt kopca. — Ukrócenie spekulacji.

W nadchodzącą niedzielę dnia 24 b. m., odbędzie się uroczystość rekoncyliacji kościoła unickiego O. O. Bazylianów, przy ul. Miodowej. Rekoncyliacja, czyli oczyszczenie, zastosowywane bywa do miejsc i przedmiotów uroczystość poświęcanych jak np. świątynie, cmentarze, ołtarze, kielichy i t. p. zbezczeszczone przez grzech lub sprofanowane przez czyn zbrodniczy. Świątynia w której popełniono morderstwo lub w jakikolwiek inny sposób została sprofanowana nie może służyć do cześci Bożej, dopóki nie ulegnie oczyszczeniu. Kościół Bazylianów konsekrowany uroczysto w r. 1783, w roku 1876 zamieniony na cerkiew prawosławna została sprofanowana przez odprawienie w nim nabożeństwa schizmatyckiego i wymaga oczyszczenia, poczem odbędzie się pierwsze po latach kilkudziesięciu nabożeństwo według obrządku grecko-katolickiego (unickiego).

— We wtorek dnia 19 b. m. otwartą zostanie w kamienicy Baryczkowskiej na Starem Mieście ciekawa wystawa portretów kobiecych z XVIII stulecia, zorganizowana przez Tow. opieki nad zabytkami przeszłości. — Na wystawę złożą się portrety pendzla najwybitniejszych malarzy ówczesnej epoki, zbiory młodszych sztuki, zbieraczy oraz pamiątki rodzinne. Jednocześnie z otwarciem wystawy nastąpi inauguracja sali posiedzeń Tow. opieki nad zabytkami przeszłości urządzona w stylu epoki i z meblami za panowania Władysława IV, obiarowanymi T-wu przez p. Zdzisława Szczerbińskiego. Protektorat nad wystawą objęła pani Marszałkowa koronna Niemcewiska.

— Kujawskie Tow. Krajoznawcze za pośrednictwem Koła architekto-

przy Stowarzyszeniu Techników w Warszawie ogłasza konkurs na budowę kopca na cześć straconych we Włóclawku—powstańców w r. 1863. Termin nadesłania projektów oznaczono na dzień 14 lipca r. b. Nagroda I-a wynosi 300 mk., druga 125 mk. Bliższych informacji udzieli kancelaria Stow. Techników w Warszawie (ul. Czackiego Nr 5).

— Zaprowiantowanie naszej stolicy przedstawia coraz większe trudności. Składają się na to, nietylko warunki, wytworzone przez wojnę i przedłużony przedwiośń, ale orgja spekulacyjna. Speculanci wykupują za rogatkami artykuły żywności, wprowadzając je do miasta po to, by zostały przez nich ukryte i następnie śrubując ceny.

Ludność zamożniejsza dostanie zawsze na drodze pieniądza, co jej potrzeba, lecz ludność uboższa cierpi dotkliwie. W przyszłym tygodniu odbyć się ma w Warszawie narada w sprawach żywnościowych pod przewodnictwem J. E. ks. arcybiskupa metropolity dr. Aleksandra Kakowskiego.

Lecz nietylko artykuły spożywcze są przedmiotem spekulacji.

Spekulanci wykupili w swoim czasie znaczne ilości materiałów włóknistych skór i t. p. które ukrywają w celu śrubowania cen do niemożliwej wysokości. Ukróceniem orgji spekulacyjnej zajęła się milicja miejska, aresztując podejrzanе osoby w cukierniach i mleczarniach, gdzie zbierała się członkowie czarnej gieldy. W dniach ostatnich dokonano aresztowań na czarnej gieldzie. Około godz. 11 rano oddział milicji miejskiej aresztował na ulicy Gęsiej przeszło 100 spekulantów, przy których w komisariacie dokonano rewizji. Znalezione przy nich pieniądze rosyjskie zamieniano na marki po kursie 46,8 kop. Jeden z nich któremu odebrano 7800 rub. w walucie rosyjskiej, tłumaczył się że pieniądze te nie należą do niego lecz do pewnej firmy, pomimo to zamieniono mu je na marki, płacąc po 46,8 kop. Stwierdzono przytem, że w Warszawie zapasy towarów manufakturowych, przedewszystkiem zaś tkanin i skór są bardzo znaczne. Wywołało to popłoch, który razem z aresztowaniem spekulantów wpłynął na obniżenie cen tych towarów. Cena tkanin spadła nagle o 1/3, cena skór o 25 proc.

Wojna.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urządowo). Wielka Kwatera Główna, 17-gó czerwca:

Zachodnia widownia wojny.

Front wojsk gen. feldmarszałka Ks. Rupprechta Bawarskiego

We Flandrii wieczorem toczyła się silna walka artyleryjska na południowy wschód od Ypres i na północ od Armentieres.

Na północny zachód od Warneton oddziały angielskie uderzały dwukrotnie. Zostały odparte.

Od kanału w La Bassée aż do drogi żelaznej Arras — Cambrai toczyła się ożywiona akcja artylerii.

Pod Monchy i Croisilles Anglicy kontynuowali swe natarcia rano i wieczorem. Podczas gdy na wschód od Monchy nieprzyjaciele odparto z łatwością, na północny zachód od Bullecourt wtarł on chwillowo do rowów naszych. Przy pomocy kontrataków, podczas których zatrzymaliśmy przeszło 70 jeńców, stanowisko zostało odzyskane.

Również na południowy zachód od Cambrai, oraz pomiędzy Somme i Oise nieprzyjaciele zachowywali się spokojnie, niż w ostatnich czasach.

Front Niemieckiego Następcy Tronu.

Na froncie Aisne ogień chwilami wzmagał się do znacznego napięcia.

Koło Chemin des Dames wieczorem kolumny atakujące jednego z pułków bawarskich wtarnęły do stano-

wisk francuskich, na północny zachód od folwarku Hurtebise, wywalczyli sobie posiadanie jednego z cyplów górskich i utrzymały go przeciwko trzem silnym kontratakom. Uprawdono stamtąd 25 strzelców francuskich z ostreńskimi karabinami maszynowymi.

W Szampanji wielokrotnie ożywiała się akcja ogniova.

Front wojsk generała-feldmarszałka ks Albrechta Wirtemberskiego.

Nie wydarzyło się nic szczególnego.

Wschódnia widownia wojny

Akcja bojowa wzmożła się na zachód od Łuśka, na południowy wschód od Złoczewa i w Podkarpaciu.

W pobliżu Brzeżan odparto natarcie rosyjskiego oddziału wywiadowczego.

Front macedoński.

W nizinie Strumy Anglicy owa-kuowali szereg miejscowości, podpalwszy je uprzednio.

Pierwszy General-Kwatermistrz Ludendorff.

Sprawozdanie admiralacji niemieckiej.

BERLIN. Urzędowo donoszą 17 czerwca:

Bardziej ożywna akcja rosyjskich morskich sił zbrojnych, oraz wojna minowa dały pocho do zarządzeń obronnych ze strony niemieckiej, które osiągnęły wynik następujący:

13 czerwca samoloty z dobrze zaobserwowanym skutkiem obrzuciły obficie bombami wybuchowymi i płonącymi rosyjską podstawę operacyjną Lebara.

14 czerwca z widocznym skutkiem obrzuciono bombami nieprzyjacielską stację radiotelegraficzną na wyspie Runö (w zatoce Ryskiej). Spostrzeżono liczne pożary w gmachu głównym, oraz sąsiednich.

Łącznie z tem przedsięwzięciem w dniu 15 czerwca część samolotów naszych wylądowała na wyspie i zniszczyła pozostałe jeszcze części tej podstawy operacyjnej. Spełniwszy zadanie, wszystkie samoloty powróciły.

BERLIN, 17.VI. (Urzędowo). Na obszarach blokowanych północnego obszaru terenów walk lądzie podwodne ponownie zatopiły 21,300 tonn. Wśród zatopionych okrętów znajdowały się między innymi: uzbrojony parowiec francuski „Lequana” 5,557 tonn, trzymasztowiec angielski „Dettley Wagner” z ładunkiem koksu, jak również 3 naładowane parowce, z których 2 zatopione zostały w pośród eskorty, oraz duży żaglowiec z różnym ładunkiem, przeznaczonym dla Francji. Ładunek innych okrętów nie jest wiadomy.

Nasze łodzie podwodne na morzu Śródziemnym znowu zatopiły wielką liczbę parowców o ogólnej pojemności 32,316 tonn brutto. Wśród okrętów tych znajdowały się dobrze naładowane parowce: „Millicent Knight” — 3,563 tonn i „Boldwell” — 3,118 tonn, które zatopione zostały wśród eskorty płynąc w kierunku wschodnim, jak również 1 uzbrojony parowiec angielski typu „Worcestershaill” — 7,175 tonn, następnie zatopiono uzbrojony parowiec francuski o pojemności 6,500 tonn, który płynął pod osłoną dwóch kontrtorpedowców.

Sześć Sztabu Admiralacji.

Komunikat rosyjski.

PETERSBURG, 18-go czerwca. — Wielki sztab generalny donosi 12-go czerwca: Front zachodni: Baterje nasze ostrzeliwały wieś Meryszki, o 5 wiorst na północ od miasteczka Twe resz i wzniciły tam znaczny pożar. Nieprzyjacielski sztab generalny, który przebywał w tej wsi, rzucił się ucieczki i był przesładowany naszym ogniem.

Okolo wsi Wielkie Dikowiczi, na południowym-zachodzie od Pińska, artylerja nasza ostrzeliwała skutecznie nieprzyjacielskie kolejki podjazdow i spowodowała wybuch.

Na pozostałym froncie trwa przerywany chwilami ogień karabi nowy.

Front rumuński: Wymiana ognia.

Front kaukaski: Na wschodzie od Kazriszirynu kurdowie natarli na nasze kolumny, lecz zostali odparci.

Lotnictwo: Na południowym-zachodzie od Jakobsztadu artylerja niemiecka zestrzeliła nasz latawiec, który spadł śród naszych linii. Kierujący latawcom Kuritow, zginął. Latawiec jego zdruzgotany został na szczątki.

W okolicy Szwinibu na północnym-wschodzie od Halleza, lotnik nieprzyjacielski podpalił nasz balon, który spłonął. Oficer-obszawator uszedł śmierci. Odnosił on tylko lekkie poranienia.

Komunikaty francuskie.

PARYZ, 17.6 — Urzędowo donoszą 15 czerwca po południu: Przez część nocy trwała w okolicy Hurtebise i Craonne dość gwałtowna walka artyleryjska.

Na południe od Juvincourt — krótko, lecz gwałtowna akcja baterji nieprzyjacielskich.

Nieprzyjacielskie oddziały wywiadowcze zostały wzięte w pobliżu wzgórza 304, pod lasem Chevalier i w pobliżu Bioncourt (Lotaryngja) pod ogień nasz i nie zdołały wtargnąć do linii naszych.

Pozatem noc wszędzie upłynęła spokojnie.

PARYZ, 17 czerwca—Sztab armji wschodniej donosi 15 czerwca: W dniu 14 czerwca nieprzyjacieli po przygotowaniu artyleryjskiem podejmowali trzy ataki na stanowiska angielskie w okolicy jeziora Doiran; został jednak odparty.

Na prawym brzegu Wardaru, oraz chwilowo w łuku Cerny—dość silna akcja artyleryjska.

Samoloty angielskie obrzuciły bombami dworzec kolejowy Porna w odległości 15 km. na południowy wschód od Serezu.

W Tessalji główne siły wojsk naszych usadowiły się w okolicy Larissy.

Nasze oddziały czołowe zajęły bez trudu Denrli i Kardica, na linii kolejowej z Volo do Trikala.

Komunikaty angielskie.

LONDYN, 17 czerwca. — Główna kwatera donosi 15 czerwca: Wojska nasze podjęły atak na południe — i na wschód od Messines, oraz po obu stronach kanału Ypres — Comin. W obu punktach osiągnięto wszystkie cele. Zabrano przeszło 150 jeńców, oraz jedną haubicę i 7 karabinów maszynowych.

Komunikat włoski.

RZYM, 16 czerwca. — Główna kwatera donosi 15 czerwca: Na całym froncie toczy się szczególnie akcja artyleryjska.

Nieprzyjacielskie załogi ochronne w pobliżu stacji kolejowej Calliano (dolina Eez) oraz oddziały, znajdujące się w marszu w dolinie Terragnola i Sugany zostały wzięte pod ogień.

Próby ataków patroli nieprzyjacielskich na linie paszą nad strumieniem Maso były daremne.

Akcja powietrzna ujawniła się szczególnie na froncie Trentino. Dwa samoloty nieprzyjacielskie zestrzelono w walce powietrznej na zboczach Monte Verona, od strony nieprzyjaciela, oraz w dolinie Sugany, płaty zaś został ugodzony przez nasz ogień ochronny i spadł na tyłach Monte Zebio. Jeden z samolotów naszych zginął.

Więści z Rosji.

Zmiany w naczelnym dowództwie.

Pet. agen. tel. donosi: Dzienniki zamieszczają wiadomość o ustąpieniu wodza naczelnego armji frontu północnego, Dragomirowa, którego miejsce ma zająć gen. Kłebowski. Również donoszą dzienniki o ustąpieniu

naczelnego dowódcy frontu kaukaskiego, gen. Judenloza. Jego miejsce zajmie gen. Przewalski. Wreszcie na miejsce admirała Maksimowa, dowódcy floty bałtyckiej, mianowano kontr-admirała Werderweskiego.

Rozruchy w Kronsztacie.

Do „Daily News” donoszą z Petersburga: Rozruchy w Kronsztacie nie zakończyły się jeszcze. Według ostatnich wiadomości, uchwały komisji specjalnej, która weszła wtorek udała się do Kronsztatu, będą wykonane niezwłocznie. Zwalczanie dezercji trwa w dalszym ciągu. W ciągu jednej nocy aresztowano w Astrachaniu 1,300 dezertarów, w Zytomierzu — 10,200 oraz kilka tysięcy w Ekaterynosławiu.

Proklamowanie niepodległości.

Do „Daily Chronicle” donoszą z Petersburga, że irkucki okręg wojenny proklamował swą niepodległość.

Również miasto Kirzań w gubernji tambowskiej ogłosiło się niepodległą rzecząpospolitą.

Podczas walk pomiędzy obywatelami miasta z przedstawicielami rządu tymczasowego 8 osób zabito i wiele raniono.

Pożary lasów.

Srożąc się od kilku tygodni po całej Rosji wielkie pożary lasów doczyły obecnie do rozmiarów, poważnie zagrożających całemu krajowi pod każdym względem. Dzienniki donoszą z wielu miast syberyjskich, że są one całkowicie w dym spowite. — W okręgu krasnojarskim spala się odcinek około 200,000 akrów wyborowego lasu. W Atkarsku gub. sara-towskiej pożar lasów sąsiednich spowodował liczne pożary w mieście; ofiarą płomieni padły liczne domy prywatne, filja banku państwa oraz wielkie śpichlerze z zapasami wielu milionów kilo zboża. W Symbirsku, według „Russkoje Słowo”, spłonęły składy siana wartości około — 80 milj. marek.

Według „Utra Rossji” pożary lasów pod Mińskiem przerzuciły się na wielkie dobra hr. Połockiego. Włościanie z sąsiedniej wsi odmówili wszelkiej pomocy przy gaszeniu pożaru. Podobne wydarzenia są na porządku dziennym we wszystkich gubernjach Rosji, gdyż bardzo często wywołane są pożary celowo przez osoby chcące doprowadzić do rozruchów.

Telegramy.

Stanowisko Koła Polskiego względem rządu.

WIEDEN, 17 czerwca. — W ministerjum odbyła się przed południem konferencja prezesa ministrów, Clam - Martinica, z prezydium Koła Polskiego, poczem Koło odbyło posiedzenie. Po dłuższych obradach został uchwalony wniosek kompromisowy, wystawiony przez cztery grupy. Wniosek ten głosi:

1. Koło Polskie upoważnia prezydium do oświadczenia przesowi ministrów, że nie będzie popierało rządu obecnego, oraz, że wyciągnięto konsekwencje ze stanowiska swego. Koło Polskie jest jednak gotowe nawiązać kontakt z nowym rządem.

2. W wykonaniu uchwały swej komisji budżetowej, dotyczącej głosowania przeciwko prowizorjum budżetowemu, upoważniło ono jednak członków komisji do oświadczenia, że Koło Polskie będzie głosowało za koniecznością państwową, o ile nowy rząd posiadać będzie zaufanie Koła Polskiego.

Wniosek grupy konserwatywnej, opowiadającej się za dalszymi rokowaniami z nowym rządem, został odrzucony.

BERLIN, 17 czerwca. — W sprawie powyższej uchwały Koła Polskiego „B. Z. am Mittag” czyni uwagę, iż wskutek tego jest kwestionowane przyjęcie prowizorjum budżetowego, ponieważ również wszystkie pozostałe stronnictwa słowiańskie głosują przeciwko niemu. Nie ulega wątpliwości, że prezes ministrów z uchwały powyższej wyciągnie konsekwencje pod tym względem, iż w

poniedziałek sioty przedewszystkiem cesarzowi relację z sytuacji. Przypuszczają, że cesarz zawoźwie wówczas do siebie przedstawicieli różnych stronnictw parlamentarnych.

Wykolejenie się pociągu bałkańskiego.

MONACHJUM, 17.VI. (Urzędowo).

Na stacji Grosskarolinenfeld około godz. 10 m. 30 przed południem wykoleił się pociąg bałkański, kursujący na linii Monachjum—Konstantynopol. Lokomotywa wraz z trzema pierwszymi wagonami bagażowymi zesłała z szyn—pozostałe cztery wagony osobowe nie zostały uszkodzone. Z podróżnych nikt nie odniósł szwanku, jedynie maszynista ma złamane ramię. Przyczyną wykolejenia był znajdujący się na torze kawał drzewa.

Pociąg bałkański przybył na miejsce przeznaczenia z dwugodzinnem opóźnieniem.

Nowa ofensywa koalicji.

BERLIN. — Korespondent „Deutsche Tageszeitung” donosi z Bernu: Jak twierdzi „Daily News”, przerwa w operacjach głównych na frontach stoi w związku z planami i przygotowaniem, mającemi przewyższyć wszystkie operacje dotychczasowe. — Z wiadomością tą dziennika londyńskiego łączy się bezwzględnie wiadomość, podana przez prasę szwajcarską za dziennikami paryskimi, że od czterech dni wszystkie porty angielskie, z wyjątkiem jedynie portu szkockiego Greenock, zamknięte są dla żeglugi prywatnej. Bądź co bądź, inspirowane wzmianki w „Journal des Débats i Temps” pozwalają przypuszczać, że tę zapowiadaną ofensywę odłożono do chwili ostatecznego załatwienia przesilenia greckiego.

Hiszpanja na rozdrożu.

BERLIN, 17.6. „Daily Telegraph” zamieszcza wiadomość z Madrytu, według której w najbliższej przyszłości zajść mają zasadnicze zmiany w hiszpańskiej polityce zagranicznej. Na dworze madryckim prądy na rzecz przyjęcia udziału w wojnie po stronie koalicji stają się z każdym dniem silniejsze.

Biuro Wolffa, podając wiadomość powyższą, zaopatruje ją w uwagę następującą: „Prawdopodobnie i w danym wypadku pragnienie jest ojcem myśli”. W każdym razie sposób, w jaki rozwiązany został ostatni kryzys ministerjalny w Hiszpanji, zdaje się mówić coś wręcz przeciwnego.

MADRYT, 17.6. Grupa posłów, należących do różnych partji ogłosiła manifest, w którym dowodzi się, że konstytucja została naruszona przez to, iż uniemożliwiono parlamentowi zajmować się pewnymi sprawami, które posiadają wielką doniosłość dla kraju. Manifest zapowiada zwołanie wszystkich członków parlamentu dla naradzenia się nad środkami ku obronie praw parlamentu.

LUGANO, 17.6. Do „Corriere della Sera” donoszą z Londynu, że sytuacja w Hiszpanji staje się krytyczną. Do tegoż dziennika włoskiego nadchodzą i z Paryża wiadomości jednobrzmiące. Podobno już od 24 godzin brakuje wogóle pewnych wiadomości z Hiszpanji.

Ententa w Grecji.

ZURYCH, 17.6. — Według doniesienia dziennika „Matin”, Jonnart podjął w Pireusie pertraktacje z rządem ateńskim w sprawie wydania greckiego parku artyleryjskiego, oraz zapasów amunicji greckiej. Arsenaly i koleje greckie zostały obsadzone przez ententę.

„Journal” paryski donosi w sprawie przewrotu w Grecji, iż armja grecka zostanie rozbrojona przez sarrailla. W Grecji zostanie przeprowadzony powszechny dobrowolny werbunek dla ententy.

Przypuszczać można, iż rząd venizelistyczny przeniesie się wkrótce do Aten i zwoła parlament, który był wybrany w dniu 30 kwietnia, a następnie przez króla Konstantyna rozwiązany. Należy przypuszczać, iż abdykacja króla Konstantyna oznacza ponowne połączenie obydwuch części Grecji i zwrot w kampanji bałkańskiej.

Agencja Reutersa donosi: Jonnart zawiadomił Zaimisa, iż wydał on rozkaz zniesienia blokady.

Z Senatu amerykańskiego.

BERN, 17 czerwca. — „Matin“ donosi w korespondencji specjalnej z Nowego Jorku: Senat uchwalił wczoraj prawo, nadające prezydentowi pełnomocnictwa w sprawie wywozu amerykańskiego. Prócz tego prezydent rozciągnie kontrolę nad okrętami handlowymi wszystkich państw. Bez specjalnego pozwolenia żaden okręt nie będzie mógł w przyszłości ani opuścić portów Stanów Zjednoczonych, ani też dowieźć towarów. Okręty neutralne, znajdujące się obecnie w portach Stanów Zjednoczonych, ponieważ nie odejchają z obawy przed niemieckimi łodziami podwodnymi, będą musiały albo natychmiast udać się w drogę, albo też opuścić porty Stanów Zjednoczonych. Wilson zamierza stosować prawo w całej jego rozciągłości, oraz kontrolować szczególnie surowo wywóz do państw neutralnych Europy, które w tej lub innej postaci dostarczają produktów Niemcom.

Z ostatniej chwili.

Nowy napad powietrzny na Anglię.

BERLIN, 17.VI. (Urządow). Jedna z naszych eskadr napowietrznych pod dowództwem kapitana korwety Wiktora Schütze zaatakowała w nocy z 16 na 17-ty czerwca ważne umocnienia, znajdujące się na południowym wybrzeżu Anglii. Zaobserwowano pomysne rezultaty. Eskadra musiała stoczyć zaciętą walkę z morskimi, lądowymi i powietrznymi siłami nie-

przyjaciela, przyczem jeden z lotników angielskich stracił w morze „zeppelin L. 48“, który spadł w płomieniach, wobec czego cała załoga, a wraz z nią i wymieniony kierownik napadu znaleźli śmierć bohaterską. Pozostałe statki wróciły w dobrym stanie.

Szef sztabu marynarki.

Komunikat angielski.

LONDYN, 17.VI (w.) (Urządow). Wczesnym rankiem kilka statków powietrznych zbliżyło się do wschodniego i południowego wybrzeża Anglii. Dwa samoloty przedsięwzięły krótką wycieczkę w głąb kraju; trzeci przebył granicę wschodnio-angielską, inny znów przeleciał nad Kentem. Ten ostatni rzucał bomby. Wyrządzono straty i w jednym mieście wybuchł pożar. Jeden „zeppelin“ zestrzelono.

O położeniu w Hiszpanji.

LONDYN, 17.VI (w.) — Ag. Reutersa dowiaduje się: Jakkolwiek część publiczności przypisuje brak wiadomości z Hiszpanji nieśladowi, jaki tam zapanował w stosunkach zewnętrznych i tłumaczy go na korzyść koalicji—tem niemniej jednak jest prawdopodobnem, że trudności Hiszpanji są wyłącznie natury wewnętrznej.

Konferencja przedstawicieli rad robotniczych.

PETERSBURG, 17.VI (w.) Konferencja przedstawicieli rad robotniczo-żołnierskich z całej Rosji, której otwarcie naznaczono na wczoraj — dziś dopiero doszła do skutku. W obradach wzięło udział z górą 700 delegatów.

Mianowania i dymisje.

PETERSBURG, 17.VI (w.) P.A.T. donosi, że gen. Lonkowski (?) został mianowany szefem sztabu generalne-

go przy głównodowodzącym wojskami. Admirał Maksimow, o którego ustąpieniu donosiliśmy, naznaczony został na miejsce generała Rusina. Pozatem pomocnicy ministra marynarki admirałowie Kanin i Kadsow, zgłosili swe dymisje.

W sprawie wyborów do konstytuanty.

PETERSBURG, 17.VI (w.) P. A. T. Komisja, której powierzono opracowanie prawa wyborczego do konstytuanty, wypowiedziała się 27 głosami przeciw 9-ciu za systemem proporcjonalnym.

Tabela

W drugim dniu ciągnięcia Loterii klasycznej R. G. O. wyszły następujące wygrane:

Po rb. 100 na Nr.:		267	621	1163
3435	3822	4427	4557	5477
5391	881	9038	9194	9251
11424	12024	12086	13894	14766
14924	17196	17605	20156	22711
23742	25717	26174	26477	27602
Po rb. 75 na Nr.:		62	73	90
93	129	305	57	65
428	512	27	36	37
740	896	956	1046	99
126	29	48	77	207
47	52	57	358	452
554	74	687	724	63
851	914	26	42	2014
108	80	86	87	221
311	18	406	22	29
41	47	63	67	71
98	308	30	36	59
69	755	72	842	46
97	922	96	3043	68
97	128	49	68	275
314	74	85	439	89
91	500	06	41	65
644	52	93	96	823
96	4003	05	101	25
81	96	224	43	87
353	84	571	649	718
89	93	850	52	902
44	47	5058	72	131
239	88	99	302	33
41	402	10	38	517
676	728	37	749	844
57	983	90	6021	49
72	96	133	232	308
81	444	67	70	568
692	94	726	729	78
809	26	64	86	99
953	68	89	99	7020
33	64	144	72	75
204	07	42	52	66
86	347	89	435	70
84	512	90	726	28
55	822	52	61	913
98				

8011	18	19	24	38	44	108	15	233	56	39
330	50	99	482	533	57	85	626	54	57	95
700	01	38	55	75	804	05	16	66	72	906
18	44	84	9047	111	214	75	99	342	58	88
90	412	15	517	42	84	776	831	848	98	950
54	55	60	10032	123	33	53	315	434	63	508
15	28	91	653	73	84	712	99	11110	41	216
76	346	54	428	45	80	504	43	91	675	712
28	54	80	793	934	12040	72	119	27	41	48
221	24	45	98	214	16	36	428	500	10	586
71	632	753	90	801	86	800	46	69	78	13178
90	254	74	89	96	401	24	53	525	80	701
05	24	812	37	38	865	68	927	83	92	14049
82	85	107	46	68	79	86	233	93	344	48
76	89	421	44	486	562	652	55	702	933	35
43	48	83	15058	166	36	299	382	99	419	38
71	565	619	750	61	16021	307	41	44	419	36
59	98	682	792	985	17016	41	80	180	259	71
80	337	405	39	56	522	611	710	15	32	761
86	94	818	51	58	66	18069	79	163	87	261
301	85	524	633	724	829	38	46	49	944	60
62	19056	104	25	92	96	277	301	35	404	10
18	36	63	699	730	87	841	92	95	971	63
20083	210	11	53	366	457	97	510	70	76	83
89	624	31	709	710	50	832	43	73	75	905
60	21024	133	50	78	227	314	35	40	47	48
79	402	84	90	519	567	90	615	77	758	86
818	89	901	21	22024	45	60	75	88	228	60
74	97	301	10	41	427	92	512	76	88	610
20	77	90	779	865	77	978	23037	53	54	100
04	14	253	72	98	347	414	527	28	33	53
79	620	62	90	712	23	830	913	25	80	24046
81	241	64	70	320	42	462	89	514	17	80
631	38	47	65	72	682	727	66	835	53	69
83	87	906	33	73	25031	196	274	301	90	406
70	90	510	20	35	605	11	41	750	51	898
923	26021	23	27	73	124	55	60	98	207	09
47	380	55	483	88	545	636	44	93	99	701
05	869	78	947	82	27014	55	78	98	107	32
41	212	39	310	14	82	417	562	84	615	621
50	57	86	92	702	52	77	803	47	60	74
918	62	95	28103	218	21	63	453	532	51	621
30	75	87	719	9:20	80	28020	107	12	71	229
43	85	300	66	10	76	86	420	53	84	503
62	597	643	91	701	816	25	41	62	903	

Wydział budowlany przy magistracie m. Łodzi poszukuje młodego zdolnego ARCHITEKTA

Kandydaci z gruntownym wykształceniem w dziedzinie sztuki budowlanej, władający obok języka polskiego także i niemieckim, zechcą się zgłosić w magistracie, Nowy Rynek 14, pomiędzy godz. 12—1 po poł.

Z poważaniem
Arnz
Kierownik oddziałem budowy miast

Warszawskie Akcyjne Towarzystwo Pożyczkowe na zastaw ruchomości (Lombard Akcyjny)

Oddział I-y Łódzki, Zachodnia № 31,
" II-i " Pasaż Mejera № 11 (Sienkiewicza 23).

Zawiadamia, że na zastawy dawniejsze udziela dodatkowych pożyczek; zarazem ostrzega swoich klientów przed zakusami spekulantów, którzy usiłują nabywać za bezcen dowody zastawnicze.

Od chcących się pozbyć swoich zastawów Towarzystwo przyjmuje upoważnienia do sprzedaży na publicznej licytacji, aby w ten sposób właściciele mogli uzyskać za swoje przedmioty najwyższą cenę.

Rutynowana nauczycielka

przygotawia celując do niższych klas wszystkich szkół prywatnych, wyczuwa też analfabetów w krótkim czasie języka polskiego, niemieckiego i arytmetyki do buchalterji.

Ceny przystępne. **Benedykta 14 m 28.**

Sprzedam

Meble pluszowe, Szafy duże i małe, Ławki politurowane, Lustra różnej wielkości, Pathegramofon szafkowy. Obrazy olejne i oleodruki, Altówkę starą-instrument b. wartościowy

Południowa 24,
stróż wskaże.

poszukuję **POKOJU** pojedynczego z oddzielnym wejściem możliwie przy rodzinie. Oferty pod list „K. 33“ w „Kurjerze“.

Akuszerka
z dyplomem Cesarskiej Akademji medycynej w Piotrogradzie, praktykująca 20 lat przy macie. Piotrkowska 132 w podw.

OGŁOSZENIA DROBNE

Antoni Kubiak zagubił paszport niemiecki, wydany w m. Łodzi i matrykulę terminatorską.

Bardzo ważnej kupuję stare sztuczne zeby całe i połamane, oraz szeszelki, złoto i kwity lombardowe ul. Piotrkowska № 9, lewa oficyna, M Kohn przyjmuje od 10—7 p. p.

Dowód № 52154. Oddziału 2-go Łódzkiego Warsz. Akc. Tow. Pożycz. Pasaż Mejera № 11 zaginął. Zastrzeżenie zrobione.

Maturysta Wyższej Szkoły Bealnej poszukuje lekcji. Konstantynowska № 15 m. 31.

Nauczycielka, która ukończyła szesdce gimnazjum z medalem, przyspasabia do średnich klas, średnich szkół za umiarkowaną ceną. Łask. oferty proszę składać w Biuro N K E. pod lit. X. 10.

Potrzebny zdolny szewc na damską robotę. Skwerowa № 3 Józef Pawłowski.

Potrzebna jest praczka, ulica Dzielna № 22.

Po rzebna zdolna prasowaczka, ul. Wólczańska № 91.

Stróż potrzebny. Wólczańska № 91.

Stanisław Przybylak zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Wykwalifikowani numerowi z kaurcją, mogą się zgłaszać codziennie od 3 do 4-tej p. p. w Kapielaeh Centralnych Zachodnia 38.

Zaginął paszport niemiecki, wydany w Łodzi na imię Józefy Jankowskiej.

Zaginął paszport niemiecki, wydany w Łodzi na imię Stanisławy Grzegorzewskiej.

Prenumerata wynosi:

W Łodzi: rocznie wraz z odnośnieniem do domu — m. 15.50
pólr. m. 7.80, kwart. — m. 4.50 miesięcz. — m. 1.50

Na prowincji (z przesyłką pocztową) rocznie marek 2:
pólr. — m. 10, kwart. — m. 5.25, mies. — m. 1.7

Zagranicą: w Niemczech rocznie — mk. 24, pólr. — mk. 12, kwart. — mk. 6, mies. — mk. 2.

W Austrii: rocznie — kor. 30, pólr. — kor. 15, kwartalnie — kor. 7.50, mies. — kor. 2.50

Redakcja i Administracja
Zachodnia 37

otwarta od 8-ej rano — 7 wiecz. niedziele od 8 — 12.

Redaktor przyjmuje od godz. 1 — 2 w poł.

Ogłoszenia:

Nadsyłane przed tekstem i w tekście m. 1.25 za wiersz petilowy.

Reklamy: za telegramami fen 60 za wiersz petil. i lam

Nekrolog: za wiersz. pet. i lam. 75 fen.

Zwyożaja ogłoszenia: za wiersz pet. i lam. 35 fen

Mate ogłoszenia: za wyraz po 7 fen. każde ogłoszenie na 70 f. posady poszukiwane po 5 f. za wyraz

Za dotychczasowym stanem liczą się po m. 10 od tysiąca